

Beste waterstoflobby, ook geschrokken van het biomassa-debacle?

door [Thijs ten Brinck](#) · 07 jul 2020

<https://www.wattisduurzaam.nl/27609/energie-beleid/duurzaam-ondernemen/beste-waterstoflobby-ook-geschrokken-van-het-biomassa-debacle/>

Kees Torn, via Wikimedia Creative Commons

Waterstof heeft de wind in de zeilen. Projecten voor de productie van groene en blauwe waterstof en voor gebruik van het duurzame gas staan in de startblokken. Nederland is er klaar voor. Europa is er klaar voor. Waterstof komt eraan.

Alle seinen staan op groene waterstof

In uw campagnes geldt waterstof als dé oplossing voor overtollige wind- en zonnestroom. In interviews presenteert u waterstof als reddende engel tijdens een ijskoude, windstille *dunkelflaute*.

Als pleitbezorger schetst u prachtige kansen voor hergebruik van ons uitstekende aardgasnet. Tegelijkertijd claimt u miljardeninvesteringen in ons krakende elektriciteitsnet te voorkomen. U sponsort belangeloos onze Olympische helden, [ook](#) voor de uitgestelde spelen van 2021. Als werkgever scheidt u in gedachten al duizenden duurzame banen. Logischerwijs hangen EZK en EU-duurzaamheidsbaas Timmermans aan uw lippen. Zelfs Greenpeace sluit een [gelegenheidsvrede](#) met de grote oliereuzen. Alles om de kansen voor groene waterstof te maximaliseren. Waterstof kan niet meer stuk. U zit gebakken.

Waterstof staat goed op de kaart, maar voor hoe lang?

U hebt waterstof effectief op de kaart gezet. In het klimaatakkoord, regionale energiestrategieën en warmtevisies pakt waterstof een hoofdrol. Wie drie jaar geleden nooit van waterstof had gehoord, is nu uw ambassadeur. U hebt Nederland weer enthousiast gemaakt voor de transitie. Wie geen zin had in renovaties of laadpalen, staat op de banken voor waterstof.

U speelt met vuur

U hebt hier en daar wel wat gebluft. Met de beste wil niet altijd de hele waarheid verteld. Een huid of 3 verkocht voordat u op beren geschoten hebt.

Soms profiteerde u van [hoopvol](#) onbegrip in de journalistiek. Soms creëerde u zelf [misverstanden](#). Zonder twijfel hebt u verwachtingen geschapen die u niet zult waarmaken. Er tikt een tijdbom onder uw business, mede door uw eigen toedoen. Een groot drama zoals dat zich de afgelopen weken rond biomassa heeft voltrokken, staat mogelijk ook u te wachten.

Niemand in de politiek durft de vingers nu nog te branden aan biomassa

Het zat er al even aan te komen. Oppositiepartijen, waaronder partijen die biomassa in [voorbijde kabinetsperiodes](#) in beleid hadden opgenomen, hadden de draai al eerder gemaakt. Eind juni 2020 voltrokken coalitiepartijen [D66](#), [ChristenUnie](#), CDA en VVD het vonnis. Biomassa is geslachtofferd. In opmaat naar de verkiezingen [brandden](#) de houtpellets te heet onder de voeten.

Pijnlijke draai, zonder nieuwe inzichten

De partijen die biomassa in het verleden op het schild hebben gehesen, gooien biomassa nu collectief onder de bus. Het primaire leerpunt voor waterstof? Aan deze draai lag geen enkel nieuw argument ten grondslag.

Alle huidige bezwaren tegen biomassa, inzake cascadering, biodiversiteit, fijnstof-, NOx- en CO2-emissies, zijn in het verleden aangekaart en behandeld. Alle nadelen zijn gewikt en gewogen. Al dan niet [terecht](#) weggestreept tegen veronderstelde voordelen. De politiek liet biomassa gestaag uitgroeien tot de grootste bron van duurzame energie in Nederland. Daarop groeide ook de weerstand tegen biomassacentrales. Bezorgde omwonenden en actiegroepen voerden steeds feller protest.

De reeds bekende maar niet (geheel) weggenomen bezwaren zijn in het proces opgeblazen tot [irreële proporties](#). De politiek slaagde er niet in de angel uit het protest te halen. In plaats daarvan namen coalitiepartijen frames van actiegroepen zelfs [letterlijk](#) over. Omdat de sector het ongemak rond biomassa liet smeulen, kon het uiteindelijk onbeheersbaar fel oplaaieren.

De parallellen tussen biomassa en waterstof zijn zorgwekkend

Onmisbaar én een plaag tegelijkertijd

Net als biomassa is waterstof uitermate bruikbaar voor alles dat nu afhankelijk is van kolen, olie of gas. Net als het verstoken van biomassa is het verstoken van waterstof véél eenvoudiger dan het duurzaam vergaren ervan.

Net zoals uitbaters van kolencentrales en warmtenetten kans zagen om gevestigde verdienmodellen met biomassa voort te zetten, zien [uitbaters van aardgasnetten](#) en verkopers van CV-ketels en benzine kans om met waterstof te blijven doen wat ze altijd al deden. Zoals de politiek met de biomassa gaten dicht te dichten in de Europese doelstelling van 14% hernieuwbare energie in 2020, vult de politiek met waterstof het gat tot 55% CO2-reductie in 2030.

Net zoals Nederland onvoldoende biomassa kan produceren om in de zelf gecreëerde behoefte te voorzien, zullen we afhankelijk zijn van import om alle dromen met waterstof waar te maken. Net zoals de import van CO2-neutraal hout uit de VS niet goed 'voelt', zal ook een tanker CO2-neutrale waterstof uit het Midden-Oosten mensen tegen de borst stuiten. Net als geïmporteerde biomassa zal ook [geïmporteerde waterstof te schaars](#) blijken om voor alles een oplossing te zijn.

Net zoals voor [biomassa](#) zijn de toepassingen van waterstof die tot nu toe de meeste aandacht krijgen juist de toepassingen die het best [zonder](#) waterstof kunnen. Omdat er juist voor die bekende toepassingen alternatieven bestaan die effectiever zijn.

Belangrijke verschillen zijn er ook. Bij biomassa kunnen bestaande reststromen daadwerkelijk in een groot deel van de behoefte voorzien. Bij waterstof is [zeker](#) dat overschotten groene stroom nooit toereikend zijn voor grootschalige productie. Bij biomassa bestaan er twijfels over de CO2-neutraliteit. Elektrolyse draait voorlopig zeker op elektriciteit uit gascentrales. En resulteert dus zeker in [extra CO2-uitstoot](#). Aan biomassa kun je met het blote oog zien dat het om hernieuwbare brandstof gaat. Het valt niet te controleren of een tank waterstof die verkocht wordt als *groen* niet stiekem toch ouderwets fossiel is.

Laat de waterstofbubbel niet barsten, laat de lucht er beheerst uit

Energieoplossing non grata in wording

Net zoals voor windturbines, warmtepompen, steenkool, [kernenergie](#), warmtenetten, aardgas, [zonneparken](#), aardolie, elektrische auto's en biomassa zal ooit ook voor waterstof de publieke opinie keren.

Huiseigenaren die nu reikhalzend uitkijken naar een [ketel op waterstof](#), kijken wellicht ooit jaloers naar burens met een [warmtepomp](#). Milieuclubs die nu pleiten voor waterstof, schieten ooit weer terug in hun [obsessie](#) met grote vervuilende multinationals. Politieke partijen die zich nu sterk maken voor waterstof als energiedrager van de toekomst, zullen waterstof ooit kapotmaken als energiedrager van het heden. Het enige dat u als lobby kunt doen, is vast werken aan een zachte landing.

Juich daarom niet, nu politici waterstof aanwijzen als alternatief voor de uit de gratie gevallen biomassa. Leur niet met waterstofauto's en -ketels om een markt voor groene waterstof te creëren, terwijl u zelf grootverbruiker van waterstof bent. Pleit niet voor subsidies die u niet verdient, omdat u nog lang niet bijdraagt aan CO2-reductie. Corrigeer media als ze de mist in gaan met verhalen over overschotten wind- en zonnestroom. Temper de verwachtingen. Maai

uw criticasters het gras voor de voeten weg. Breng zelf de nuance. U kent uw eigen knelpunten het best. Laat deze ongemakken niet smeulen.

Het kost u het huidige momentum, maar u hebt bij uw collega's in de biomassa gezien wat dat momentum waard is. Voorkom dat de politiek ook u afserveert, voor u goed en wel uw bijdrage aan de transitie kunt leveren. Wacht op uw beurt. Heb geduld. Wees geen plaag voor de transitie waarin u uiteindelijk echt onmisbaar bent. Uw afzet zal op den duur des te groter zijn.

Imagecredit: [Kees Torn, via Wikimedia Creative Commons](#)

[Thijs ten Brinck](#)

Veelschrijvende ingenieur met een brede interesse.

Oprichter [WattisDuurzaam](#) en duurzaamheidsadviseur bij [We-Boost Transitions](#).